

5. SINIF: DOĞA VE İNSAN

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

ÇEVRE BİLİMİ İLE İLGİLİ TEMEL TERİMLER VE KAVRAMLAR

Çevre ile ilgili çok farklı tanımlar mevcuttur. Genel olarak çok geniş anlamda insanın algılayabildiği noktaya kadar olan her bölge çevre kabul edilir. Çevre, günümüzde doğal, ekonomik ve kültürel değerlerin bir bütünü olarak ele alınmaktadır. İnsanla birlikte bütün canlı ve cansız varlıklar, canlı varlıkların her çeşit eylem ve davranışını etkileyen fiziksel, kimyasal biyolojik ve toplumsal nitelikteki etkenlerin bütünü olarak değerlendirilmektedir.

Çevre Kirlenmesi

Bütün canlıların sağlığını olumsuz yönde etkileyen, cansız çevre öğeleri üzerinde yapısal zararlar meydana getiren ve niteliklerini bozan yabancı maddelerin; hava, su ve toprağa yoğun bir şekilde karışması olayıdır. Veya "Çevre kirliliği, ekosistemlerde doğal dengeyi bozan ve insanlardan kaynaklanan ekolojik zararlardır. "Çevre Kirliliğinin Nedenleri Çeşitli kaynaklardan çıkan katı, sıvı ve gaz halindeki kirlenici maddelerin hava, su ve toprakta yüksek oranda birikmesi ile çevre kirliliği meydana gelmektedir. Başlıca kirlilik çeşitleri ise şunlardır : Hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, gürültü kirliliği ve radyoaktif kirlilik.

Kirlenmenin kriteri olarak iki esas kabul edilir. Bunlar;

- 1.Çevrenin kendi kendine temizleme kapasitesi ile
2. Kendine ve canlılara zararlı olabilme sınırındır.

Habitat: Bir organizmanın veya popülasyonun doğal olarak yaşadığı yere denir. Örneğin, hamsi balığının habitatı Karadeniz'dir.

Ekolojik Niş: Bir organizmanın komünitedeki biyotik yerini, besin ve düşmanları ile ilişkisini anlatır. Ekolojik Niş organizmanın yaşamını sürdürebilmek için kurduğu ilişkileri ve yaptığı işi belirtmek amacıyla kullanılır. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi habitat bir canlının yaşadığı yeri (adres) ekolojik niş ise işini (mesleğini) belirtmektedir.

Tür: Aynı atadan gelen, aynı embriyolojik safhalardan geçen, yapısal olarak birbirine benzer kendi aralarında çiftleştiklerinde kısır olmayan yavrular veren canlılardır.

Popülasyon: Belirli bir bölgede yaşayan aynı türe ait bireylerin oluşturduğu topluluklardır.

Örneğin Kızılırmak deltasında güvercin kuşu popülasyonu gibi.

SORULAR:

- Çevre kirliliği neden önemlidir?
- Çevre kirliliği nasıl olur?
- Çevre kirliliği canlı çeşitliliğini nasıl etkiler?

(Cevapları defterinize yazınız.)

Aşağıdaki bağlantılara tıklayarak etkinlikleri yapınız.

1. Doğadaki kuşlar ve sesleri

<https://learningapps.org/index.php?page=1&s=do%C4%9Fa>

2. Doğadaki hayat, hayvan grupları

<https://learningapps.org/11939189>

3. Boşlukları dolduralım. Okuma metni

<https://learningapps.org/9809635>

4. Yeryüzü şekilleri. Resimler ve kelimeleri eşleştir

<https://learningapps.org/9809635>

5. Çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar

<https://learningapps.org/9809635>

6. Sağlıklı ve sağlıksız yiyecekler

<https://learningapps.org/9809635>

Yazma etkinliği:

Doğa ve çevre ile ilgili duygularınızı 80 kelimedenden oluşan bir paragraf ile anlatınız; paragrafı defterinize yazınız. Anlatımda aşağıdaki sorulara da yanıt arayalım.

1. Doğayı sever misin, neden seversin/sevmezsin?
2. Doğa bizim için neden önemlidir?
3. Doğayı neden korumalıyız?
4. Çevre kirliliği insan türünü nasıl etkiler?
5. Canlı çeşitliliği neden önemlidir?
6. En sevdiğin hayvanlar, çiçekler, ağaçlar hangileri?
7. Çevre kirliliği nasıl önlenebilir?
8. Hava, su, toprak ve gürültü kirliliği nasıl önlenebilir?